

XVIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Oprettelse af tvende Kreditforeninger for Giere af mindre Eiendomme paa Landet.

(Afgiuen af Landstingets Udvalg den 14de Februar 1880).

I Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag er udtalt, at Regjeringens Opmærksomhed, saavel gjennem Arbejderkommissionens Betænkning som ad anden Veie, er bleven henledet paa Usikkerheden af, at der forstafes de mindre Grundeiere en lettere Udgang til at opnaa Prioritetslaan paa billige Vilkaar ved Oprettelsen af Kreditforeninger, der særlig ere beregnede paa denne Art af Laan, og Lovforslaget fremgaar som Resultat af de Overveielser, der have fundet Sted om, hvad der, udover de almindelige Begunstigelser, som Loven af 20de Juni 1850 tilføjer, fra Statens Side maatte kunne gjøres for at lette Oprettelsen af saadanne Kreditforeninger. Der er i Udvalget blevet opkastet det Spørgsmaal, om ikke den Trang, der maatte være til Prioritetslaan for endel af de mindre Landeieendomsbesiddere, kunde blive afhjulpen ved de bestaaende Kreditforeninger, og man tilkrev derfor disses Bestyrelser, om Foreningerne kunde antages tilbøjelige til, i alt Fald under visse Betingelser, at nedsette den statutmæssige Minimumsgrænse for deres Ublaas f. Ex. til 400 Kr. Efter de modtagne Svar har man imidlertid ikke fundet sig foranlediget til at forfølge denne Tanke videre, og navnlig skal det i saa Henseende bemærkes, at Bestyrelsen for Kreditforeningen for jydsk Landeieendomme, hvis Ublaasminimum, 1,200 Kr., er dobbelt saa stort som de fleste andre Foreningers, har erklæret sig imod en saadan Nedsættelse. Hele Udvalget er derfor enigt i at Lovforslaget fremmes, medens Medlemmerne dog staa paa forskjellige Standpunkter med Hensyn til flere af de Spørgsmaal, Lovforslaget frembyder, og man skal derfor strax gaa over til disse.

Blandt de særlige Begunstigelser opstiller Lovforslagets § 2 Lit. b. og c. først den, at de til Foreningen af Medlemmerne udstedte Panteobligationer kunne udstedes paa stemplet Papir

til Lygt 1 Kr. og thingløses uden Gebyrs Er læggelse, samt at Panteattester til Brug ved Laan af Foreningen meddeles uden Betaling og paa ustemplet Papir. Hvad først angaar Stempelbegunstigelsen, da er den af aldeles forsvindende Betydning, og den vil derhos, affet fra en Besparelse af 30 Ore for Stempel til Panteattest, ikke alene ikke komme de mindre Laan tilgode, men disse ville endog komme til at svare forhøjet Stempel, saafremt Forslaget skal læses saaledes, at alle til Foreningen udstedte Obligationer blive at forsyne med Stempel til 1 Kr. Udvalget mener nu vel, at Forslaget kan læses saaledes, at ikke enhver til Foreningen udstedt Obligation skal stemples til Lygt 1 Kr., saa at Bestemmelsen altsaa kun kommer til at gjælde, forsaavidt den i Stempeloven foreskrevne Lygt maatte være højere end 1 Kr.; men ved at efterse Stempeloven vil man da komme til det Resultat, at de mindre Laan ikke faae nogen Stempelbegunstigelse, og først for Laan paa 1,000 Kr. bliver der en Stempellettelse af 65 Ore! — Af større Betydning er Fritagelsen for Retagebyr, men, selv affet fra det Betænkelige ved i de almindelige Omsetningsforhold at stille en vis Klasse af Eiendomsbesiddere exceptionelt, er Udvalget af den Formening, at der er væsentlige Grunde, som tale imod at gaa den Veie, i hvilken Henseende man skal oplyse Følgende:

1. Det er Udvalget betjendt, at der for Eiden arbeides paa et Lovforslag om en Reform af Sportelvæsenet, som ventes fremsat i næste Rigsdagsamling i Forbindelse med Proceskommissionens Lovforslag, og ved hvilket vil ske en fuldstændig Omordning af de nu gjældende Regler og Principer for Udgifterne ved Retsspleien, og det kan derfor ikke Andet end være betænkeligt paa nærværende Tidspunkt at træffe en Bestemmelse som den foreslaaede, der utvilsomt paa en